

Organy v Novohrade: hudba, ktorá rozoznieva historické priestory

Organová hudba patrí k najvýraznejším a zároveň najrozmanitejším kapitolám dejín klasickej hudby. Napriek jej bohatstvu a pôsobivým zvukovým možnostiam sa s ňou mnohí z nás stretávajú najmä v sakrálnom priestore počas bohoslužieb. Projekt Organy v Novohrade sa preto usiloval tento pohľad rozšíriť a ponúknuť verejnosti príležitosť objaviť krásu organu, jeho jedinečné zvukové možnosti i široké spektrum repertoáru. Súčasťou projektu boli dva koncerty – v Rímskokatolíckom kostole Nájdenia svätého Kríža v Haliči a v Rímskokatolíckom kostole Navštívenia Panny Márie v Lučenci. Dramaturgicky pestré programy predstavili organ v rozmanitých podobách a zároveň ukázali jeho pôsobivé možnosti v spojení s ďalšími hudobnými nástrojmi i ľudským hlasom.

Projekt však nebol iba pozvaním za hudobným zážitkom. Jeho dôležitým poslaním bolo upírať pozornosť na výnimočnú historickú a kultúrnu hodnotu organov v novohradskom regióne. Mnohé z nich sú vzácnymi svedkami minulosti a zároveň nenahraditeľnou súčasťou nášho kultúrneho dedičstva. Organy v Novohrade tak svojou dramaturgiou i posolstvom prispeli k ich zviditeľneniu a k úsiliu o ich zachovanie a záchranu pre budúce generácie.

Haličania odmenili účinkujúcich kvetmi, srdečným potleskom a ováciami v stojí

Historické priestory Rímskokatolíckeho kostola Nájdenia svätého Kríža v Haliči sa v nedeľu 13. septembra 2026 rozozvučali hudbou, ktorá dokázala spojiť majestátnosť organu s jemnosťou gitary a ľudského hlasu. Prvý koncert projektu Organy v Novohrade prilákal množstvo poslucháčov a takmer do posledného miesta zaplnil miestny

Halič – zľava: Štefan Gazík, Barbora Borbélyová, Oľga Bystrianska, Ema Klimová a Alexander Udvardy.

kostol. Projekt pripravili Novohradské osvetové stredisko, kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja, obec Halič a farnosť Stará Halič. Podujatie otvorili Milada Bolyošová z Novohradského osvetového strediska v Lučenci, starosta obce Halič a organista Alexander Udvardy. Večer patrilo predovšetkým hudbe a organu – nástroju, ktorého zvuk je neodmysliteľne spätý so sakrálnymi priestormi, no jeho umelecké možnosti siahajú ďaleko za rámec liturgickej hudby.

Pokračovanie na s. 2

Program ponúkol pestrú prehliadku štýlov, zvukových farieb i vzájomných kombinácií jednotlivých nástrojov. Za organ si sadla Oľga Bystrianska, pedagogička, dirigentka a organistka, absolventka Konzervatória Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici, Janáčkovej akadémie múzických umení v Brne a Akadémie umení v Banskej Bystrici. Jej interpretácia predstavila organ v dielach Matthia-Weckmanna a Jana Pieter-Weelina, autorov spätých s raným barokom a severoeurópskou organovou tradíciou. „Snažili sme sa program zostaviť tak, aby bol pre diváka pestrý a zaujímavý,“ priblížila Oľga Bystrianska. A skutočne – organ zaznel nielen ako sólový nástroj, ale vstúpil aj do dialógu s gitarou a ľudským hlasom. V spoločnej interpretácii so Štefanom Gazíkom zaznelo Concerto in D dur Antonia Vivaldiho, zatiaľ čo s hlasom sopranistky Barbory Borbélyovej sa organ spojil v jednej z Dvořákových Biblických piesní – Hospodin jest můj pastýř.

Významnú úlohu v programe zohrala klasická gitara. Štefan Gazík, sólový gitarista a laureát medzinárodných súťaží, absolvent banskobystrického konzervatória a študent Janáčkovej akadémie múzických umení v Brne, priniesol do historického priestoru intímnejší zvuk svojho nástroja. Ako sólista uviedol Chaconne BWV 1004 Johanna Sebastian Bacha, pôvodne súčasť jeho Husľovej partity č. 2. Práve spojenie gitary a organu patrilo k pozoruhodným momentom večera. Dva nástroje s odlišným charakterom sa stretli

v hudobnom dialógu, v ktorom bolo potrebné citlivo vnímať nielen partnera, ale aj priestor. „Gitaru je intímny, komorný nástroj, zatiaľ čo organ dokáže priestor naplniť veľkolepým zvukom. Aby však tieto dva svety fungovali spolu, musíme sa navzájom počúvať a citlivo reagovať na každý detail,“ povedal Štefan Gazík.

Výzvou pre interpretov bola aj výrazná akustika kostola. Dlhý dozvuk si vyžadoval sústreďenie, cit pre tempo a vzájomnú súhru. Oľga Bystrianska zároveň pripomenula, že organ, na ktorom sa počas koncertu hralo, pôvodne nebol určený pre tento priestor. Napriek tomu je podľa jej slov v dobrej kondícii a vďaka pravidelnej starostlivosti môže naďalej slúžiť hudobníkom i poslucháčom.

Večer v Haliči tak nebol iba koncertom. Bol stretnutím hudby s historickým priestorom a zároveň pripomenutím, že vzácne organy v našom regióne si zaslužia pozornosť, starostlivosť a ochranu. Projekt Organy v Novohrade chce práve prostredníctvom koncertov upozorniť na ich umeleckú, historickú a kultúrnu hodnotu a priblížiť ich krásu širšej verejnosti. A že hudba si našla cestu k poslucháčom, potvrdil aj samotný záver koncertu. Dlhý a srdečný potlesk prerástol do ovácií v stoji a účinkujúcich potešili aj krásne kytice kvetov. Bol to pôsobivý dôkaz, že organová hudba dokáže osloviť aj dnešného poslucháča – ak dostane priestor zaznieť v celej svojej kráse. Účinkujúci

• **Oľga Bystrianska – organ**
Pedagogička, dirigentka a

organistka. Absolventka Konzervatória Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici, Janáčkovej akadémie múzických umení v Brne a Akadémie umení v Banskej Bystrici.

• **Štefan Gazík – gitara**

Sólový gitarista a laureát medzinárodných súťaží. Absolvent Konzervatória Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici, v súčasnosti študuje na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne.

• **Barbora Borbélyová – spev**
Sopranistka, absolventka Konzervatória Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici. V súčasnosti študuje sólový spev na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Účinkujúcich sme predstavili aj v štyroch video vstupoch na facebookovom profile Novohradského osvetového strediska. Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia a Banskobystrický samosprávny kraj.

Text a foto: Ján Šnúrnik

Pôsobivé spojenie majestátneho zvuku organu a žiarivého tónu trúbky

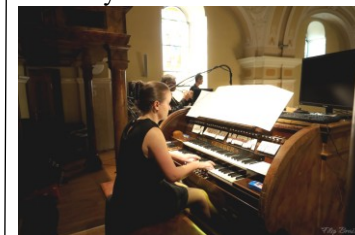

V nedeľu 20. septembra sa Rímskokatolícky kostol Navštívenia Panny Márie v Lučenci opäť naplnil podmanivými tónmi organu a trúbky. V rámci hudobného podujatia Organy v Novohrade sa predstavili organistka Denisa Gíbalová a trubkár Andrej Sontág, ktorí pod historickou klenbou kostola ponúkli návštevníkom pôsobivé spojenie majestátneho zvuku organu a žiarivého tónu trúbky. Koncert priniesol nielen umelecký zážitok, ale aj neopakovateľnú atmosféru umocnenú sakrálnym priestorom lučeneckého chrámu.

• **Denisa Gíbalová – organ**

Absolventka Konzervatória J. L. Bellu a VŠMU v Bratislave, kde študovala hru na organe pod vedením doc. Imricha Szabóa. Získala viacero ocenení na súťažiach (2. miesto na celoslovenskej súťaži konzervatórií, 2. miesto na festivale Musica Sacra v Levoči), v roku 2013 reprezentovala Slovenský rozhlas v súťaži New Talent. Koncertuje doma i v zahraničí (Košice, Rožňava) a spolupracuje so slo-

venskými skladateľmi na uvádzaní novej organovej tvorby. Je členkou hudobnej subkomisie liturgickej komisie KBS za banskobystrickú diecézu.

• **Andrej Sontág – trúbka**

Špecialista na orchestrálnu a sólovú interpretáciu, zároveň pedagóg. Hudobné vzdelanie získal vo Vojenskom konzervatóriu v Roudnici nad Labem, na Konzervatóriu v Žiline a na Akadémii umení v Banskej Bystrici (u doc. Kamila Roška). V rokoch 1991–2019 pôsobil ako 1. trubkár Vojenskej hudby Banská Bystrica. Je umeleckým vedúcim dychového kvinteta DIKOBASS, od roku 2013 vyučuje hru na trúbke na AU v Banskej Bystrici a je spoluzakladateľom a predsedom Slovenskej trubkárskej asociácie (STA).

Pokračovanie na s. 3

Skladby, ktoré na koncerte odzneli:

Franz Schmidt – Prelúdium D dur, G. F. Händel – Suita D dur (Ouvverture, Gigue, Air, Bourrée, Marche), Andrej Očenáš – Ľudové pastorále zo Seliec, J. S. Bach (skladateľ: G. H. Stölzel) – Bist du bei mir, J. S. Bach – Prelúdium a fuga c mol BWV 549, Giuseppe Torelli – Concerto in D – I. Allegro, Edvard Grieg – Nórske tance – III. Allegro moderato, J. Clarke – The Prince of Denmark's March, M. Gregor – Toccata a Passacaglia,

H. Purcell – Sonata in D (I. Allegro pomposo, II. Andante maestoso, III. Allegro ma non troppo), F. Schubert – Ave Maria.

Ďakujeme všetkým, ktorí prišli podporiť túto krásnu tradíciu a spoločne s nami zažiť čaro organovej hudby!

Podujatie zorganizovalo Novohradské osvetové stredisko v spolupráci s Rímskokatolíckou cirkvou – farnosťou Lučenec, z verejných zdrojov ho podporil Fond na podporu umenia.

Text a foto: Filip Bračok

Melódie spomienok na Milana Gaberu

Uplynuli už dva roky od chvíle, keď nás 26. augusta 2024 vo veku 51 rokov nečakane opustil vážený kolega, priateľ, milujúci syn, otec a starý otec – no predovšetkým človek s veľkým srdcom a zanietený folklorista z Novohradského osvetového strediska Milan Gaber.

Čas plynie neúprosne, no jeho prítomnosť medzi nami akoby stále pretrvávala. Nachádzame ju v spomienkach, v slovách, ktoré nám kedysi venoval, v jeho hlase, smiechu i pokojnom pohľade. Chýba nám v každodenných, obyčajných chvíľach – keď by sme mu chceli niečo povedať, zasmiať sa s ním alebo požiadať ho o radu. Jeho miesto medzi nami zostalo prázdne, no stopy, ktoré zanechal v našich životoch, sa nestrácajú. Zostávajú v spoločných zážitkoch, v práci, ktorej venoval svoj čas, energiu a lásku, i v ľuďoch, ktorých počas svojho života stretol. Dvadsaťštyri mesiacov od jeho odchodu sa môže zdať ako dlhý čas. V spomienkach však akoby uplynul iba okamih. Milan zostáva medzi nami – v našich slovách a skutkoch, v melódiách a príbehoch folklóru, ktorý mu bol taký blízky, i v každej spo-

mienke, ktorá nám pripomenie, aký vzácny človek bol. „**Najväčšou inšpiráciou pre mňa bol môj otec**“

Práve týmito slovami Milana Gaberu mladšieho možno najlepšie vystihnúť atmosféru spomienkového večera, ktorý sa uskutočnil 28. augusta 2026 na nádvorí Novohradského osvetového strediska v Lučenci. Stretnutie bolo venované pamiatke Milana Gaberu staršieho a zároveň pripomenulo jeho životnú vášeň – folklór, hudbu, tanec a ľudové tradície. Večer sa niesol v znamení spomienok, ale aj radosti, ktorú Milan nachádzal v hudbe a folklóre. Nádvorím Novohradského osvetového strediska znela ľudová hudba a postupne sa predstavili **folklórna skupina Pelikán so speváčkou Alžbetou Kubičkovou, ľudová hudba Milana Gaberumil. – Miroslav a Matúš Kubičkov-**

ci, speváčka skupina Spievan-ky v sprievode Jozefa Chlebníčana a Milana Halaja, folklórna skupina Hráči v sprievode Juraja Krahulca st., ako aj Ondrej Čiešok, Milan Gibaľa, Peter Klajban a Mária Cerovská. Nechýbali ani Mila-novi priatelia.

Hudba, spev a tanec tak vytvorili priestor, v ktorom sa spomienka na človeka premenila na živý zážitok. Bol to večer plný emócií, v ktorom sa smútok zo straty prelínal s úsmevom, spomienkami a radosťou z hudby, ktorú Milan tak miloval. „**Folklór sa na chvíľu stal mostom medzi minulosťou a prítomnosťou, medzi generáciami i medzi tými, ktorí si Milana pamätajú, a tými, ktorí jeho odkaz nesú ďalej. Spomienkový večer zároveň ukázal, že človek zostáva živý v tom, čo po sebe zanechal – v ľuďoch, ktorých ovplyvnil, v**

hodnotách, ktoré odovzdal, v tradíciách, ktorým venoval svoju energiu, a v piesňach, ktoré znejú ďalej,“ povedal na záver riaditeľ Novohradského osvetového strediska v Lučenci Stanislav Spišiak.

Spomienkový večer bol podá-kovaním za život človeka, ktorý svojou prácou a vzťahom k folklóru obohacoval kultúrne dianie v Novohrade. Zároveň bol pripomenutím, že odkaz človeka môže pretrvávať v hud-be, tradíciách a predovšetkým v ľuďoch, ktorí naňho nezapúda-jú. Ďakujeme všetkým, ktorí prišli a svojou prítomnosťou, slovom, spevom či hudbou prispeli k atmosfére tohto výnimoč-ného večera.

Milan, odpočívaj v pokoji. Ne-zabúdame na teba. A nikdy ne-zabudneme.

Text: Ján Šnúrik
Foto: Filip Bračok

Novohradské osvetové stredisko, kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja, prináša v rámci systematického mapovania umeleckých kolektívov a jednotlivcov pôsobiacich v oblasti záujmovej umeleckej činnosti v regiónoch Novohrad a Malohont cyklus s názvom *Predstavujeme*. V deviatom tohtoročnom vydaní vám predstavujeme **Ľudovú hudbu Petra Fizoľa z Kokavy nad Rimavicou**, ktorá spája skúsenosti ostrieláňých muzikantov s mladou generáciou a svojou činnosťou udržiava živú tradíciu ľudovej hudby v regióne a **Detský ľudový súbor Heuréka Mýtna**.

Ľudová hudba Petra Fizoľa z Kokavy nad Rimavicou

Niečo o muzikantoch

Peter Fízol – primáš

Primáš Peter Fízol pochádza z Kokavy nad Rimavicou. K ľudovej hudbe sa dostal už v štrnástich rokoch, keď začal pôsobiť v súbore Kokavan, v ktorom zotrval až do svojich tridsiatich rokov. Svoje muzikantské skúsenosti neskôr rozvíjal aj vo folklórnom súbore Železiar na výchoznom Slovensku. Po čase sa rozhodol venovať predovšetkým vlastnej ľudovej hudbe. V súčasnosti svojim muzikantským umením sprevádza folklórne súbory Hrnčiarka z Hrnčiarskych Zalužian a Poltarica z Poltára. Počas svojej dlhoročnej muzikantskej kariéry získal Peter Fízol množstvo ocenení a diplomov. Medzi jeho významné úspechy patrí aj strieborné pásmo z celoslovenskej súťaže.

Milan Oláh – kontráš

Milan Oláh pochádza z Klenovca. Po návrate z vojenskej služby začal hrať vo folklórnom súbore Vepor z Klenovca, kde získaval ďalšie cenné skúsenosti a rozvíjal svoje muzikantské schopnosti. Jedným z významných úspechov jeho pôsobenia v Klenovskom Vepore bolo získanie titulu Laureáta na celoslovenskej súťaži ľudových hudieb, ktorý kolektív získal ako ľudová hudba.

Milan Deme – kontrabasista

Milan Deme začal svoju muzikantskú cestu už v roku 1975.

Ako štrnásťročný odohral svoju prvú verejnú akciu – svadbu. Odvtedy sa hudba stala neodmysliteľnou súčasťou jeho života. Okrem kontrabasu sa venoval aj hre na basgitare a pôsobil v swingovej kapele, s ktorou sa dostal aj za hranice Slovenska. Jeho muzikantské skúsenosti siahajú aj k zaujímavým projektom. V spolupráci s kokavskou hudbou Sendreiovi a známym filmovým skladateľom Hansom Zimmerom sa podieľal na nahrávaní soundtracku k filmu Sherlock Holmes 2.

Dalibor Cibul'a – cimbalista

Najmladším členom kapely je cimbalista Dalibor Cibul'a. Hoci nie je súčasťou každej muzikantskej produkcie, jeho prítomnosť pri spoločnom muzicovaní vždy prináša nový zvukový rozmer. Dalibor patrí medzi aktívnych a všestranných mladých muzikantov. Spolupracuje na rôznych hudobných projektoch, venuje sa vyučovaniu hry na cimbale a hudba je významnou súčasťou jeho každodenného života. Medzi jeho novšie projekty patrilo aj vystúpenie s kapelou Richtári v lučeneckom múzeu, kde v lete predstavili svoje nové CD. A tak bolo.

Keď sa stretnú muzikanti, musí byť z toho dobrá muzika

„Čo chytíme do ruky, to nám v nej hrá!“ Takto s úsmevom opisuje svoju kapelu jej primáš

Peter Fízol. A zdá sa, že práve táto veta vystihuje nielen ich hudobnú všestrannosť, ale aj samotnú podstatu ich spoločného muzicírovania. Ľudová hudba, rómske melódie, evergreeny, zábavy, festivaly či folklórne podujatia. Muzikanti okolo Petra Fizoľa sa jednoducho nezľaknú žiadnej hudobnej výzvy. A čo je ešte dôležitejšie, držia spolu ako rodina.

Ako sa vlastne začal príbeh vašej kapely? Koľko rokov spolu hráte?

Poznáme sa už veľmi dlho, ale ako celok sme začali hrať v roku 2020. Vtedy sme spolu s Kristínou Žilíkovou účinkovali na Novohradskom Medzinárodnom Folklórnom Festivale v Lučenci. Práve tam sme sa dali dokopy a odvtedy spolu hrávame. Bolo to vlastne celkom prirodzené. Keď si muzikanti sadnú a začne im to spolu hrať, nie je veľmi čo riešiť. Jednoducho viete, že to funguje.

Vaša kapela však nezostáva iba pri folklóre. Akú hudbu najradšej hrávate?

Hráme prevažne ľudovú hudbu, ale často hrávame aj rómsku hudbu, evergreeny a vlastne všetky žánre, ktoré od nás chcú diváci alebo hostia na zábavách. Na tom je pekné práve to, že sa vieme prispôbiť. Nikdy dopredu presne nevieme, čo si ľudia vypýtajú. A niekedy ani sami nevieme, kam nás muzika zavedie. Najlepšie na tom je, že keby sme si medzi sebou vymenili nástroje, verím, že by sme stále odohrali dobrú hudbu. Čo chytíme do ruky, to nám v nej hrá!

Čo je podľa vás najväčšou silou vašej kapely?

Určite to, že vieme hrať širokú škálu žánrov a piesní. Ale ešte dôležitejšie je, že sme dobrý kolektív. Celý náš život sa točí okolo hudby. Vyrastali sme v muzikantskom prostredí a teraz v ňom neustále žijeme. Za tie roky sa na nás kadečo „nalepilo“ – skúsenosti, muzika, ľudia, zážitky. Vieme sa na všetkom dohodnúť. A keď niekto z nás

nemá náladu, tak si ju, keď sme spolu, zaručene napraví. Podržíme sa, vieme sa zasmiať a fungujeme ako rodina. A práve to je pre nás veľmi dôležité.

Muzikanti bývajú spolu často viac než dosť. Dá sa povedať, že ste spolu aj vtedy, keď práve nemáte hrať?

Určite. Keď spolu trávite toľko času, nemôže to byť iba o tom, že prídete na akciu, odohráte a idete domov. Za tie roky sme spolu zažili všeličo a človek si na toho druhého zvykne.

A možno práve preto nám to spolu funguje. Poznáme sa, vieme, čo od seba čakať, a keď treba, jeden druhého podržíme. Muzika je síce to, čo nás spája navonok, ale vo vnútri je za tým hlavne dobré kamarátstvo.

Kde vás teda môžu poslucháči stretnúť?

Takmer každý víkend máme nejaké hranie. S Hrnčiarkou a Poltaricou väčšinou chodíme na rôzne podujatia v obciach a na ich významné príležitosti. Chodíme však aj samostatne ako kapela, najmä na zábavy. Pravidelne sa zúčastňujeme aj festivalov, ako sú Novohradský Medzinárodný Folklórny Festival či Koliesko. Za tie roky sme odohrali naozaj množstvo rôznych akcií. Od tých najveselejších až po tie najsmutnejšie, ktoré jednoducho patria k životu. Muzikant je totiž pri ľuďoch v rôznych chvíľach – keď oslavujú, keď sa tešia, ale aj keď sa lúčia. Takže sa dá povedať, že naše nástroje rozhodne nezapadajú prachom. Využívame ich naplno.

A keď sa toho hrania nazbiera priveľa? Predsa len, každý má aj svoju prácu a rodinu.

To je pravda. Sú dni, keď sa nám naozaj nechce. Niekedy máme viac akcií počas jedného dňa alebo celý víkend plný hrania. Popri tom máme svoje zamestnania, rodiny, deti, vnúčence, prácu okolo domu... Niekedy je naozaj ťažké všetko sklbiť.

Pokračovanie na s. 4

Ale aj keď sú takéto dni náročnejšie, sme za ne vlastne radi. Pretože sme spolu, zažijeme nové veci, spoznáme nových ľudí a stále prichádzajú nové príležitosti. A potom príde ďalšie hranie, ďalšia cesta, ďalší človek, ktorého spoznáme, a zrazu si poviete, že to stálo za to.

Čo by ste si teda ako kapela želali do budúcnosti?

Najmä to, aby nám to spolu stále tak dobre hralo. Aby sme zostali tou veselou kopou a aby nám to vydržalo čo najdlhšie. Človek nikdy nevie, čo život prinesie, ale pokiaľ budeme mať chuť hrať, budeme hrať. A pokiaľ budeme držať spolu, bu-

de to mať zmysel. Veď o tom je vlastne celá muzika. Stretnúť sa, zahrať si, potešiť ľudí a mať z toho radosť. A keď je pri tom ešte dobrá partia, o to lepšie.

Ľudová hudba Petra Fizuľu tak predstavuje zaujímavé spojenie generácií, skúseností a rozmanitých muzikantských ciest. Každý z jej členov prináša do spoločnej hry vlastný príbeh, hudobné skúsenosti a osobitý rukopis. Aj vďaka takýmto muzikantom zostáva ľudová hudba živou a prirodzenou súčasťou kultúrneho života Novohradu a Malohontu.

Text: Kristína Žilíková,
Ján Šnúrik, Foto: Ján Šnúrik

Detský ľudový súbor Heuréka Mýtina

Keď tradícia dostane detský úsmev

Láska k deťom, ľudovej hudbe a tancu. Tri veci, ktoré sa v živote Kataríny Psotkovej prirodzene spojili a dali vzniknúť novému Detskému ľudovému súboru Heuréka Mýtina. Súbor je síce ešte len na začiatku svojej cesty, no jeho členovia už stihli nazbierať prvé úspechy a najmä – veľa radosti. O tom, čo stálo pri jeho zrode, kto bol jej najväčšou inšpiráciou a prečo má zmysel odovzdávať ľudové tradície najmladšej generácii, sme sa rozprávali s jeho vedúcou Katarínou Psotkovou.

Katarína, váš život je úzko spätý s deťmi. Bol práve vzťah k nim impulzom aj pre vznik súboru?

Už od malička bolo mojím veľkým snom stať sa učiteľkou a venovať sa deťom. Som šťastná, že sa mi tento sen splnil. Pracujem v materskej škole, kde ma deti každý deň inšpirujú a dodávajú mi obrovskú energiu. Keď

potom vidím, s akou radosťou prichádzajú do nášho súboru, je to pre mňa tou najkrajšou odmenou. Ich nadšenie je zároveň silou, ktorá ma motivuje pokračovať.

Aké miesto má vo vašom živote ľudová hudba?

Veľmi významné. Od malička som počúvala ľudovú hudbu a dodnes je mojou srdcovkou. Veľmi rada spievam a tancujem. Možno aj preto mi bolo prirodzené hľadať spôsob, ako túto lásku odovzdať ďalej – deťom.

Vašou veľkou inšpiráciou je aj vaša mama.

Áno, moja mama je pre mňa obrovským vzorom. Celý život sa venovala deťom a pracovala ako učiteľka. A čo je pre mňa ešte symbolickejšie – v mladosti práve v Mýtnej založila detský ľudový súbor, ktorý mal veľký úspech. Aj dnes, už na dôchodku, zostáva aktívna a venuje sa deťom. Keď sa na to pozerám s odstupom, možno je krásne, že sa určitým spôsobom vraciam po jej stopách.

Ako teda vznikol Detský ľudový súbor Heuréka Mýtina?

Myšlienka vznikla spoločne s mojou kolegyňou Martinou Filkorovou. U detí sme videli veľký potenciál, chuť a predovšetkým radosť z ľudovej hudby a tancu. Povedali sme si, že by bola škoda túto energiu nechať bez povšimnutia. Chceli sme vytvoriť priestor, kde by deti mohli spievať, tancovať, stretávať sa a zároveň spoznávať tradície nášho regiónu.

Čo pre vás znamená spolupráca s Martinou Filkorovou?

Je pre mňa veľkou pomocou a oporou. Venuje sa spevu a hre na klavíri, preto nám veľmi pomáha najmä pri hlasovej príprave detí. Pri práci s deťmi je spolupráca veľmi dôležitá. Každý môže priniesť niečo zo svojich skúseností a práve vďaka tomu sa môžeme navzájom dopĺňať.

Heuréka Mýtina je nový súbor. Už ste však stihli nazbierať aj prvé úspechy.

Áno, hoci sme na začiatku, už sme sa zúčastnili niekoľkých podujatí. Boli to napríklad Vidiečanova Habovka 2026 a Heuréka talent, kde sa naše deti umiestnili v zlatom a striebornom pásme. Veľmi nás to potešilo. Zároveň však nechceme predbiehať. Naším prvým cieľom je najmä rozvíjať deti, budovať repertoár a vytvoriť pevné základy. Do budúcnosti sa určite nebránime ďalším prehliadkam a súťažiam.

Keby ste mali vaše deti charakterizovať niekoľkými slovami, ktoré by ste vybrali?

Potenciál, chuť, radosť, energia, nadšenie a láska k ľudovej tradícii. Deti v sebe majú obrovskú energiu. Keď dostanú priestor, dokážu ju prostredníctvom hud-

by a tancu nádhorne prejavovať. A práve tá spontánnosť a radosť sú na spoločnej práci najkrajšie.

Čo by ste odkázali tým, ktorí možno o založení detského súboru premýšľajú, ale stále váhajú?

Aby sa nebáli urobiť prvý krok. Človek možno na začiatku vidí množstvo prekážok – chýba priestor, skúsenosti alebo podmienky. Ale keď uvidíte prvý detský úsmev a nadšenie, veľa obáv zrazu ustúpi. Najdôležitejšia je chuť pracovať s deťmi a odovzdávať im to, čo máme radi. Podmienky sa dajú postupne zlepšovať. Zatiaľ však treba.

Čo sa deje v Heuréke? Na čom momentálne pracujete?

Zatiaľ sa sústreďujeme najmä na základné tanečné kroky, spoznávanie ľudových piesní z nášho regiónu a tvorbu prvých detských programov.

Chceme, aby si deti osvojili základy, ale zároveň aby mali z každého stretnutia radosť. Ľudová kultúra totiž podľa mňa nemá byť pre deti povinnosťou. Má byť zážitkom.

Ako vyzerajú vaše skúšky? A môže sa k vám ešte niekto pridať?

Na skúškach sa snažíme vytvárať atmosféru dobrej nálady, hry a objavovania. Tancujeme, spievame a postupne spoznáваме krásu ľudovej hudby a tancu. A áno, dvere máme otvorené. Pridať sa môže každý, kto má rád ľudovú hudbu, chce tancovať alebo spievať a predovšetkým má chuť byť súčasťou kolektívu. Žiadne špeciálne podmienky nevyžadujeme.

Text: Kristína Žilíková,
Ján Šnúrik

Foto: Katarína Psotková

SLOVO V HLAVNEJ ÚLOHE

Keď slovo dostane priestor, môže zaujať, oslovíť aj meniť Slovo nie je len to, čo vyslovíme. Je to spôsob, akým rozprávame príbeh, odovzdávame myšlienku, vyjadrujeme emóciu či nadväzujeme kontakt s druhými. Ako však so slovom pracovať tak, aby malo silu a dokázalo zaujať poslucháča? Aj na tieto otázky hľadajú odpovede odborné workshopy **Slovo v hlavnej úlohe**, ktoré pripravuje Novohradské osvetové stredisko v Lučenci. Sú určené tým, ktorí chcú rozvíjať tvorivosť detí a mladých ľudí, podporovať ich vzťah k slovu a zároveň im ponúknuť praktické skúsenosti, ktoré sa v bežnom školskom prostredí často dostávajú do úzadia.

Od prvého slova až po javiskový prejav

Prvý workshop, ktorý sa uskutočnil **23. septembra 2026** v malej sále Novohradského osvetového strediska, spojil pedagógov základných škôl a tvorcov umeleckého prednesu. Jeho hlavnou témou bola práca s detským interpretom a tvorba prednesu – od prvého výberu textu až po jeho výslednú interpretáciu. Pod vedením herca, pedagóga, lektora a hodnotiteľa umeleckého prednesu **Mgr. art. Jána Marcineka** účastníci postupne odhaľovali jednotlivé vrstvy práce s textom. Venovali sa výberu vhodnej predlohy, jej interpretácii, významu slovných i mimoslovných prostriedkov a spôsobom, ako prostredníctvom hlasu, gesta či výrazu vytvoriť presvedčivý umelecký prejav. Dôležitou súčasťou workshopu bola aj téma hodnotenia. Účastníci sa preto spoločne pozreli na kritériá, podľa

ktorých možno umelecký prednes vnímať, analyzovať a hodnotiť. Nešlo pritom iba o teóriu. Workshop vytvoril priestor na praktickú prácu, diskusiu a výmenu skúseností – teda na to, čo môže pedagóg či tvorca prednesu následne preniesť priamo k deťom.

Od prednesu k mikrofónu

Slovo však nemusí zaznievať iba z javiska. Svoje miesto má aj za rozhlasovým mikrofónom, pred kamerou, v reportáži či v moderátorskom štúdiu. Práve na túto oblasť sa zameria druhý odborný workshop **Slovo v hlavnej úlohe / Žurnalistický ateliér**, ktorý sa uskutoční **1. októbra 2026 o 9:00**. Tentoraz bude patriť mladým ľuďom vo veku od 15 do 25 rokov, ktorých zaujímajú médiá, žurnalistika a práca so slovom. Stretnú sa tu žiaci stredných škôl – začínajúci moderátori, redaktori, spravodajcovia či reportéri. Pod vedením Marcela Páleša, rozhlasového moderátora Rádia Regina Stred, redaktora a dramaturga STVR, vysokoškolského lektora v oblasti žurnalistiky, lektora workshopov zameraných na slovo a rozhlasovú tvorbu, literárneho autora a organizátora kultúrnych podujatí, získajú možnosť nahliadnuť do sveta médií z praktickej perspektívy.

Za organizáciou workshopov stojí snaha vytvárať pre deti a mladých ľudí priestor, v ktorom môžu rozvíjať svoje schopnosti mimo tradičného rámca vyučovania. „*Našou snahou je spolupracovať nielen so základnými, ale aj so strednými školami. Máme záujem rozvíjať u detí a mládeže ich tvorivý potenciál a prispievať k vzdelávaniu aj v*

oblastiach, na ktoré v školách často nezostáva čas. Chceme rozvíjať ich schopnosti práve v tom, čo ich zaujíma, a posúvať ich ďalej.“ uviedla Milada Bolyšová z Novohradského osvetového strediska v Lučenci, z oddelenia odborných činností pre divadlo, prednes a spevácke zbory.

Podujatia z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia a realizujú sa s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja.

Text a foto: Ján Šnúrik

LUČENEC NA BICYKLI: Šport, zábava, tvorivosť a spoznávanie mesta

Aj Novohradské osvetové stredisko v Lučenci prispelo k úspešnému priebehu obľúbeného podujatia **Lučenec na bicykli**, ktoré sa uskutočnilo v nedeľu **20. septembra 2026** pri príležitosti **Európskeho týždňa športu a mobility**.

Hlavní organizátori Jozef Kramiec, Stanislav Spišiak a Michal Kováč aj tento rok pripravili pre účastníkov nenáročnú, približne 15-kilometrovú trasu s päťnástimi zaujímavými zastávkami, množstvom prekvapení a krásnymi zákutiami Lučenca. Na bicykloch vyrazilo z Námestia republiky v Lučenci približne 80 účastníkov – malých aj veľkých cyklistov, ktorí počas svojej jazdy objavovali možno aj doteraz nepoznané miesta nášho mesta. Navštívili napríklad múzeum historických motocyklov, vytvorili si vlastnú „selfie“ a nechýbala ani jazda na koni. Jednou zo zastávok bola aj Dielnička pri Novohradskom osvetovom stredisku v Lučenci, kde na účastníkov čakala tvorivá aktivita. A prvé nálepky v našej Dielničke tentoraz získali

mladí a úspešní lučeneckí karatisti Michal Gašperík a Ladislav Šuli (foto). Ďakujeme všetkým účastníkom za príjemné a tvorivé chvíle, ktoré sme spoločne strávili v Dielničke, ako aj organizátorom za ďalší vydarený ročník podujatia.

Už teraz sa tešíme na ďalšie stretnutie v budúcom roku. Mesto Lučenec a OZ Mesto na bicykli si pre vás opäť pripraví pestrý program. Tešíme sa na vás opäť o rok! Šport, pohyb, tvorivosť a spoznávanie nášho mesta – aj takto môže vyzeráť Európsky týždeň športu a mobility.

Text a foto: Ján Šnúrik

Lučenec, mesto, ktoré vonia domovom

Mesto chutiace vôňou, ktorú by cudzinec nazval zápachom. Niečo medzi sadzou z komínov, starým železom, boxom na cipoše a dažďom, čo sa nikdy celkom nevyparí. Takto pre mňa vonia domov. Pach, ktorý sa jemne nalepí na oblečenie a myšlienky, nech putujem kdekoľvek svetom. No vždy, keď tu precitnem, v tomto popole vyprahnutom meste, viem, že som správne. Stačí mi letmo naplniť pľúca touto esenciou.

Moja južanská nátura tu nikdy nebola umlčaná. Práve naopak – žila. Rástla medzi slovami, ktoré mali dva významy, dve melódie, dva spôsoby. Doma sa hovorilo teplo a mätko, akoby sa jazyk bál ublížiť. Vonku pevne a opatrne, s vedomím, že slovo má váhu, ktorú nie každý unesie. No byť tu Maďarkou nikdy neznamenalo odpor, skôr každodenné snenie. Vyrvalé a pokojné ako rieka, ktorá nemusí buráčať, aby bolo jasné, že tečie. Mesto si pamätá menšiny lepšie než akékoľvek dejiny. Pamätá si ich v stenách budov, v železných vrátnach, ktoré vŕzgajú rovnako už celé generácie. Židovské obchody, ktoré už neexistujú, ale ich charakter akoby zostal vtlačený do priestoru. Rómske piesne, čo sa miešajú s hlukom áut. Občas znejú smutnejšie, než by mali, inokedy zas priveľmi živo na to, aby bolo možné ich prepočuť. Mená na zvončekoch z južanskej reči, ktoré sa občas stratili, potom zas vrátili, a inokedy sa len preložili po slovensky, aby menej boleli.

Nie je to miesto, ktoré by sa ti snažilo zavďačiť. Skôr také, ktoré ňa skúša. Potichu pozoruje, či vydržíš jeho neodbytnú pomalosť, jeho neustálu melanchóliu, jeho schopnosť pripomínať ti veci, na ktoré by si najradšej už dávno zabudol. No ak vydržíš, začne ti dávať. Neviditeľne. Spôsobom, akým sa tu

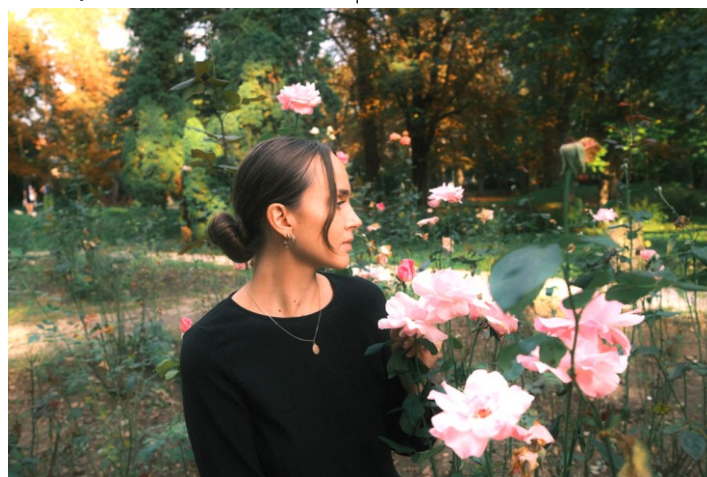
správa čas. Akoby sa nikdy nikam neponáhľal, lebo vie, že všetko podstatné sa raz aj tak vráti. Cítim tu viac než inde. Možno preto, že vrstvy sú tu tenšie. Minulosť nie je zakopaná hlboko, len jemne pokrytá snehom ako ulice za oknom, pri ktorom teraz píšem. Stačí sa dotknúť zeme a pocítiš, čo všetko tu bolo; smiech, strach, ticho, krik a modlitby v rôznych jazykoch, ktoré sa však vždy obracali k tomu istému nebu. Práve dnes je studené a dokonale modré, tak čisté, až pôsobí nedotknuteľne. Mlčky z neho padajú vločky neobyčajných rozmerov, a vonku všetko hibernuje. Svet dýcha plytko, aby nikoho nevyrušil. Je to krása, ktorá nič neponúka, len trpezlivo existuje, pokojná, tak trochu smutná. Avšak v kaviarni Lehár je vždy iný čas. Teplo sa lepí na kožu, priestor výrazne vonia tabakom a rozhovormi, ktoré nikdy netlačia na význam. Na jazyku cítim chuť čerstvo pomletej kávy a moje zasnené oči sa dívajú smerom von, na spomienku. Cítim v nej zvláštnu melanchóliu, ktorá ma prestáva bolieť, lebo ju nezachytávam len pohľadom, ale aj srdcom.

Moja maďarská povaha je sentimentálna, hoci tvrdohlavá. Dokážem sa zamilovať do vecí, ktoré už nefungujú, ale majú dušu. Sú pre mňa nostalgicky krásne. Staré kaviarne, kde káva chutí rovnako ako pred dvadsiatimi rokmi, pretože sa nikto neunúval ju vylepšiť. Domy, ktoré si pamätajú iné časy. Okenice, pod ktorými zvedavo pozorujem rozmanitosť života ľudí. Ktovie, možno preto tak rada blúdím na židovskom cintoríne. Nie je to smútok, ktorý by ma tam priťahoval, ale pokoj. Ticho, ktoré nie je prázdne, len hojné minulosti. Alebo park, ktorý pôsobí unavené, akoby si pamätal viac, než dáva najavo. Je prechodom medzi tým, čo žije, a tým, čo si pamätá. Keď tadiaľ prechádzam, mám pocit, že mesto nachvíľu stíchne. Tu sa city nenosia navonok, ale keď vyjdú najavo, chutia ako život. A menšiny tvoria rytmus mesta. Sú tým, prečo ulice

nikdy nie sú úplne jednofarebné. Prečo sa tu mieša pýcha s pocitom, že vždy stojíš tak trochu bokom. Prečo sa učíš čítať medzi riadkami, počúvať tóny hlasu, všímať si mlčanie ľudí. Ako Maďarka som sa naučila, že identita nie je len vlajka, ale vnútorný priestor. Niečo, čo si nesieš aj vtedy, keď to nikto nevidí. A ten pach. Ten známy nevysvetliteľný pach. Je v ňom železnica, staré byty, lacné parfémy, vlhké pivnice alebo sobotňajšie trhy. Dlhé letá aj temné zimy. Je v ňom čosi surové,

, ale aj nežné. Ako objatie, ktoré nie je dokonalé, ale úprimné. Vždy, keď som tu, stále ho cítim a viem, že nech budem v živote kdekoľvek, niečo zo mňa tu zostane. A niečo z Lučenca zostáva vo mne. Toto mesto ma naučilo cítiť viac, než je pohodlné. Vnímať prítomnosť minulosti. Byť súčasťou niečoho, čo nie je vždy jednoduché, ale skutočné. A možno práve preto je mojím domovom, nie preto, že je krásne, ale preto, že je pravdivé.

S láskou, Katarína

Pozvánka na výstavu „Maľované dušou“

Obrazy, ktoré vznikali nielen štetcom a farbami, ale predovšetkým srdcom, pocitom a vnútorným svetom svojich autoriek. Pozývame vás na výstavu „**Maľované dušou**“, ktorá predstavuje diela **Dáše Valhermoso** a **Jany Drugdovej**. Výstava ponúka priestor na zastavenie, stíšenie a vnímanie krásy ukrytej v obrazoch. Každé dielo rozpráva vlastným jazykom a ponúka návštevníkovi možnosť objaviť v ňom nielen emócie a príbehy autoriek, ale možno aj kúsok svojho vlastného vnútorného sveta.

Príďte si vychutnať umenie, príjemnú atmosféru **Kalvínskeho kostola v Lučenci** a chvíľu, počas ktorej môžete jednoducho spomaliť a nechať obrazy prehovoriť.

Výstava je otvorená **denne od 11:00 do 17:00 a potrvá do 11. októbra 2026.**

Tešíme sa na vašu návštevu!

Text: Ján Šnúrik

Foto: FB

Divadelná jeseň opäť prinesie divadlo do Novohradu a Malohontu

Obce a mestá Novohradu a Malohontu ožijú počas 35. ročníka festivalu Divadelná jeseň bohatým programom plným umeleckých zážitkov. Od 6. októbra do 28. októbra ponúkne festival dvanásť amatérskych a profesionálnych divadelných inscenácií v Buzitke, Kokave nad Rimavicou, Lučenci, Mýtnej, Podrečanoch, Poltári a Trebeľovciach.

Divadelnú jeseň 2026 otvorí v utorok 6. októbra Divadlo pri Kolkárni Prievidza rozprávkou Stratené rozprávky. O hodinu neskôr bude program pokračovať stretnutím hercov a lektorov tvorivej dramatiky Branislava Čukana a Igora Suchého s vedúcimi detských divadelných súborov a mladými divadelníkmi z nášho regiónu. Potom spolu so svojimi „žiakmi“ vyrazia do ulíc Lučenca v maskách, s úsmevom a pripravenými drobnými etudami, ktorými budú okoloidúcich pozývať na Divadelnú jeseň. Na pár hodín sa tak mesto premení na jednu veľkú otvorenú scénu, kde sa hranica medzi hercom a divákom zotrie. Divadlo vystúpi z javiska priamo medzi ľuďmi a Lučenčania sa stanú jeho prirodzenou súčasťou.

6. októbra o 9:00 STRATENÉ ROZPRÁVKY - Divadlo pri Kolkárni Prievidza

Hlavným motívom tejto rozprávky je záchrana detskej fantázie, spomienok a samotných rozprávkových príbehov. Dej sa točí okolo nečakanej záhady. Vo svete Fantázie sa z ničoho nič stratia prázdniny a s nimi začnú miznúť aj všetky spomienky na pekné chvíle. Spolu s prázdninami sa zo sveta vytrácajú aj samotné rozprávky, bez ktorých by detský svet zostal smutný a bez fantázie. **Vstupné: 1 €**

Organizátori: Novohradské osvetové stredisko a mesto Lučenec

Miesto: kino Apollo Lučenec

6. októbra o 10:00 HRÁME SA NA ...

Pozývame pedagógov, vedúcich detských divadelných súborov a detských divadelníkov z nášho regiónu na tvorivé stretnutie plné hier, pohybu, improvizácie a divadelnej fantázie. Divadelné šantenie + workshop tvorivej dramatiky ponúknu účastníkom priestor na objavovanie nových tvorivých postupov, načerpanie inšpirácie a praktické skúsenosti využiteľné pri práci s deťmi a mladými divadelníkmi. Workshop povedú skúsení lektori Branislav Čukan a Igor Suchý, ktorí účastníkov vtiahnu do sveta tvorivej dramatiky prostredníctvom zážitkových cvičení, hier a divadelných aktivít. Príďte sa zahrať, zaimprovizovať, inšpirovať a objaviť nové možnosti, ako tvoriť divadlo s deťmi. Tešíme sa na spoločné divadelné šantenie!

Organizátori: Novohradské osvetové stredisko a mesto Lučenec

Miesto: kino Apollo Lučenec

9. októbra o 19:00 Aldo Nicolaj: DOBRÝ ROČNÍK (Classe di ferro)

Divadlo Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene, Novohradské osvetové stredisko v Lučenci a mesto Poltár vás pozývajú na lyricky ladenú komédiu DOBRÝ ROČNÍK od talianskeho autora Alda Nicolaja. Vtipný a inšpiratívny príbeh o priateľstve a odvahe plniť si sny v každom veku. Komornú hru so správnou dávkou talianskeho humoru a emócií uvádzame pri príležitosti

životných jubileí dvoch nestorov zvolenského umeleckého súboru. Protagonisti inscenácie Štefan Šafárik a Vladimír Rohoň dvojnásobne potvrdzujú výrok, že vek je len číslo. Hrdinovia hry Stefano a Vincenzo v ich podaní sú reprezentantmi „dobrého ročníka“ a vytrvalými vyznávačmi životného espritu. Vrstevnatosť inscenácie tvoria dômyselné dialógy postáv, nechýbajú ani dramatické situácie popretkávané vtipnými bonmotmi, či láskavým humorom. To všetko v sprievode podmanivých talianskych evergreenov v podaní šarmantnej Dominiky Výrostek Mišárovej, ktorá stvárňuje postavu Ambry.

Vstupné: 10 €, predpredaj – kancelária MsÚ, kancelária č. 8, Poltár. Predaj vstupeniek – dve hodiny pred začiatkom predstavenia.

Dĺžka predstavenia: 70 min bez prestávky.

Odporúčame od 15 rokov.

Miesto: Kultúrny dom Poltár

9. októbra o 18:00 OSCAR PRO EMILY v podaní Divadelného spolku Prácheňská scéna v Písku

Manželský pár, dvaja starnúci herci sa chystajú na slávnostné vyhlásenie Oscara. Obaja dúfajú, že jeden z nich získa Oscara za celoživotné dielo... Hrajú: Zdeňka Chytrá, Milan Karstein, Jakub Koka/Markéta Maříková, Vladislav Písařík. Réžia: Vladislava Vítková.

Vstupné: 3 €

Organizátori: Novohradské osvetové stredisko, obec Kokava nad Rimavicou, Miestne kultúrne stredisko Kokava nad Rimavicou a Divadelní spolek Prácheňská scéna v Písku (Česká republika)

Miesto: Kultúrny dom Kokava nad Rimavicou

10. októbra o 19:00 Ak chceš vedieť, čo je drina (kúp bicykel Ukrajina) – DS Stučka

Hra o ceste životom vo dvojici. Je to tragikomická výpoveď o tom, že láska nie je len o spoločnom lietaní nad stromami, ale najmä o spoločnom opravovaní „defektov“, o zaháňaní „nebezpečenstva“ všedných dní a o schopnosti pedálovať ďalej, aj keď...

Scenár, réžia: Eva Švingálová

Osoby a obsadenie: Katarína - Stanislava Laurincová, Blanka Harasimová, Katarína Bielčíková / Ján - Matej Golian, Marek Harasim, Jaroslav Michalík

Vstupné: 3 €

Organizátori: Novohradské osvetové stredisko v Lučenci, mesto Lučenec, LUKUS, DS Stučka pri MKS Kokava nad Rimavicou

Miesto: Radnica Lučenec

16. októbra o 19:00 SEUBY - Divadlo Havran pri ZUŠ v Rimavskej Sobote

Pozývame vás na veselé ochotnícke divadelné predstavenie J. G. Tajovský – SEUBY, paródiu na ochotnícke divadlo, v ktorej nebude núdza o komické situácie, prekvapenia a poriadnu dávku humoru. Réžia: M. Lacko, scenár: D. Turanská.

Vstupné: 3 €

Organizátori: Novohradské osvetové stredisko, obec Kokava nad Rimavicou, Miestne kultúrne stredisko Kokava nad Rimavicou a Divadlo Havran pri ZUŠ v Rimavskej Sobote

Miesto: Kultúrny dom Kokava nad Rimavicou

16. októbra o 17:30 TRIDSAŤ ROKOV PO FUNUSE... Divadelný súbor HrCiNa

Nová hra opäť pochádza z autorského pera Simony Albertovej. Divák sa bude spoločne s nami presúvať v čase, aby zistil, čo sa stalo pred 30 rokmi....niečo, čo narušilo rodinu a rodinné vzťahy.

Organizátori: Novohradské osvetové stredisko, obec Podrečany a Divadelný súbor HrCiNa Cinobaňa

Vstupné: dobrovoľné

Miesto: Kultúrny dom Podrečany

17. októbra o 18:00 Ak chceš vedieť, čo je drina (kúp bicykel Ukrajina) – DS Stuzka

Vstupné: 3 €

Organizátori: Novohradské osvetové stredisko v Lučenci, Mestský úrad Poltár, DS Stuzka pri MKS Kokava nad Rimavicou

Miesto: Kultúrny dom Poltár

17. októbra o 16:00 17:30 TRIDSAŤ ROKOV PO FUNUSE... Divadelný súbor HrCiNa

Organizátori: Novohradské osvetové stredisko, obec Trebeľovce a Divadelný súbor HrCiNa Cinobaňa

Vstupné: dobrovoľné

Miesto: Kultúrny dom Trebeľovce

18. októbra o 16:00 Ferko Urbánek: „Ó, TIE ŽENY!“

Čaká vás komédia z mestského prostredia plná humoru, manželi, pracovných „povinností“ a jedného odvážneho rozhodnutia vyraziť na ples do Prahy. Ako to celé dopadne? Príďte sa zabaviť a presvedčiť sa na vlastné oči. Trvanie: približne 75 minút. Účinkujú: Divadelný ochotnícky súbor Podzámk.

Vstupné: dobrovoľné

Miesto: Kultúrny dom Mýtna

18. októbra o 16:00 TRIDSAŤ ROKOV PO FUNUSE... Divadelný súbor HrCiNa

Organizátori: Novohradské osvetové stredisko, obec Buzitka a Divadelný súbor HrCiNa Cinobaňa

Vstupné: dobrovoľné

Miesto: Kultúrny dom Buzitka

28. októbra o 9:30 a 11:30

ZLODEJKA MÔJHO OTCA - DDS Drim pri ZUŠ J. Rosinského v Nitre

Inscenácia sa venuje aktuálnej citlivej téme - kríze v rodine. V súbore sú deti, ktoré majú osobnú skúsenosť s témou rozchodu svojich rodičov. Niektorí to už majú spracované, u niektorých je to čerstvé a pre ďalších boli diskusie na túto tému cennou skúsenosťou. Miki z príbehu knihy Petry Húľovej je 11-ročný chlapec, ktorý je konfrontovaný s rozvodom svojich rodičov. Jeho príbeh prinášame v čase, keď už Miki funguje v striedavej starostlivosti. Týždeň je u mamy a týždeň u svojho otca, ktorý má novú rodinu. Miki celú situáciu znáša ťažko, začína sa búriť. Najdôležitejšie pre nás bolo debatovať o jeho (svojich) pocitoch, rozprávať sa o tom, čo sa deje v dieťati v takejto situácii a čo s tým môžeme robiť. Inscenácia vznikla dramatisáciou knihy Petry Húľovej: Zlodějka mého táty. Réžia: Marica Šišková. Čas trvania inscenácie: 45 minút. Inscenácia získala mimoriadne ocenenia

- Zlaté pásmo a Hlavnú cenu na celoslovenskej súťaži v detskej dramatickej tvorivosti Zlatá priadka Šaľa 2026
- Scénický veniec za autorsko-dramaturgický počín na Scénickej žatve 2026 v Martine

Vstupné: 2 €

Miesto: kino Apollo Lučenec

Festival organizuje Novohradské osvetové stredisko, kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja. Divadelná jeseň je koncipovaná ako podujatie pre široké publikum, ktoré si aj tento rok príde na svoje bez ohľadu na vek. Program ponúkne predstavenia pre deti, mládež aj dospelých. Príďte si vychutnať divadlo, stretnutia a atmosféru jesene v podaní ochotníckych aj profesionálnych divadelníkov.

Divadelné predstavenia budeme postupne aktualizovať aj v mesiaci november!

Podujatia z verejných zdrojov podporí Fond na podporu umenia a uskutočnia sa s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja.

POZOR: Zmena programu vyhradená!

Workshop tvorivej dramatiky pre vedúcich a členov detských divadelných súborov v našom regióne.

Hráme sa na...

6. 10. 2026 o 10:00 Kino Apollo Lučenec

Zameriame sa na využívanie princípov tvorivej dramatiky v praxi pri práci s deťmi v detských divadelných súboroch, budeme sa hrať, rozprávať, tvoriť, improvizovať, hýbať sa... a trochu aj šantíť. Cieľom podujatia je podporiť rozvoj tvorivých, komunikačných a jazykových schopností detí, podporiť ich fantáziu a tvorivé myslenie, empatické čítanie, sebadôveru, improvizáciu, pohybovú kultúru.

Lektori: Mgr. Branislav Čukan a Mgr. art. Igor Suchý

MESTO LUČENEC

Hlavný partner

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

u.

fond na podporu umenia

NOVOHRADSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO – KULTÚRNA INŠTITÚCIA BANSKOBYSŤRICKÉHO SAMOSPRÁVNÉHO KRAJA OBEC PODREČANY Divadelný súbor HrCiNa (Hírka cinobanských nadšencov),

UVÁDZAJÚ

divadelná jeseň

Nová hra opäť pochádza z autorského pera Simony Albertovej. Divák sa bude spoločne s nami presúvať v čase, aby zistil, čo sa stalo pred 30 rokmi...niečo, čo narušilo rodinu a rodinné vzťahy.

Simona Albertová

Tridsať rokov po funuse...

16. 10. 2026

Vstupné: dobrovoľné

17:30 hod. Kultúrny dom Podrečany

PARTNERI:

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

u.

fond na podporu umenia

Zmena programu vyhradená!

MEDIÁLNY PARTNER:

Milan Berky: „Mojou najväčšou túžbou je získať väčšie priestory pre moje obrazy“

Výtvarník, galerista Milan Berky sa narodil 27. 9. 1961 v Lučenci. Základné vzdelanie získal v r. 1967-76 na ZDŠ v Divíne, vyrastal v Mýtnej. V r. 1976-79 študoval na Železničarskom odbornom učilišti vo Zvolene. V r. 1980-82 vykonal základnú vojenskú službu. V r. 1982-83 pracoval ako údržbár v Rušňovom depe Zvolen, v r. 1983-2011 ako vozmajster vo Vozňovom depe Zvolen nákladná stanica. V r. 2011-15 bol nezamestnaný. Od r. 2015 je na invalidnom dôchodku a zároveň od tohto roku sa začal intenzívne venovať kresleniu, táto činnosť trvá dodnes. Žije a tvorí v Lučenci.

Milan, pôvodným povolaním si železničiar. Mohol by si nám na úvod povedať niečo bližšie o tejto práci?

Povolanie železničiar zahŕňa veľa profesií. Ja som po skončení učilišťa musel absolvovať trojmesačný kurz a potom som pracoval ako vozmajster. Náplň mojej práce zahŕňala kontrolu technického stavu vozňov, skúšky brzd a kontroly nakladania vojenskej techniky pre armádu. Túto prácu som vykonával takmer 35 rokov, no pri hromadnom prepúšťaní v r. 2011 som o túto prácu prišiel.

Od r. 2015 si sa začal venovať umeleckému kresleniu. Ako sa to všetko začalo?

Po strate zamestnania nastalo pre mňa ťažké obdobie, nakoľko v našom regióne sa nebolo možné zamestnať už aj z toho dôvodu, že som bol po päťdesiatke. Počas dlhej nečinnosti bez zamestnania mi napadlo, že v detstve som rád kreslil a pokúsil som sa túto činnosť obnoviť. Na moje prekvapenie ma to zaujalo a postupom času som sa stálym vylepšovaním svojich kresieb dostal do štádia, že sa to začalo páčiť aj ľuďom v mojom okolí.

Postupne si začal vytvárať portréty významných osobností slovenského i zahraničného kultúrneho života ...

Zo začiatku som kreslil všetko – krajinky, zátišia, budovy, ale časom ma začali zaujímať portréty. Portrét sa stal pre mňa všetkým. Portrétom sa dajú vyjadriť pocity kresleného človeka a emócie, ktoré prežíva. Toto ma opantalo a od r. 2015 sa venujem intenzívne tejto činnosti. Kreslil som svetové osobnosti, ako napr. pápeža Jána Pavla aj pápeža Františka, ktorému bol delegáciou slovenskej televízie vo Vatikáne portrét odovzdaný. Kreslil som tiež bývalú prezidentku Zuzanu Čaputovú, ktorej som obraz pri osobnom stretnutí v Banskej Bystrici odovzdal. Nasledovali portréty mnohých našich aj zahraničných hercov, spevákov – Karel Gott, Miro Žbirka, Emília Vášáryová, Jozef Kroner, Alain

Delon, Dustin Hofmann a i. Pracujem čiernobielymi technikou, kreslím uhlíkovou ceruzkou, hlavne z predloženej fotografie. Najradšej kreslím z fotky, ktorú si sám nafotím a viem, že na obraze sa bude predmetná tvár veľmi pekne vynímať. Tak vznikli najviac oceňované obrazy mojej vnučky, manželky a tiež portréty priateľov, ako aj obraz známeho lučenského bezdomovca, ktorý už žiaľ, nie je medzi nami. Tento obraz boduje na rôznych výstavách doma aj v zahraničí, hlavne pre jeho výraz tváre so sociálnym zámerom. Postupom času sa mi podarilo vďaka priateľovi lekárnikovi získať priestory pre svoju vlastnú galériu na Rúbanisku v Lučenci, kde mám vystavenú svoju tvorbu.

Pristavme sa teraz pri твоjich výstavách.

Ako mojich portrétov pribúdalo, moji priatelia ma začali nabádať, že moja tvorba má vysokú úroveň a bolo by vhodné ju ukázať svetu. Spočiatku sa mi do výstav veľmi nechcelo, kreslil som iba pre vlastné potešenie a niečo ako darček pre priateľov, no časom som sa osmelil a začal som vystavovať doma aj v zahraničí. Na Slovensku bolo tých výstav veľa a na všetky si už ani nespomeniem, v zahraničí som vystavoval v Rakúsku, Nemecku, Švajčiarsku. Počas môjho pôsobenia vo Viedni som bol prijatý do spolku Viedenských umelcov a som tam vedený stále. Moja výstava tam mala veľký úspech, prítomná bola aj rakúska televízia ORF. Po takmer roku pôsobenia vo Viedni som sa vrátil domov. Bol som poctený vystavovať v Ženeve, kedy na mojej vernisáži Stálej misie SR pri OSN mal príhovor náš veľvyslanec Dušan Matulay. Na túto výstavu som bol pozvaný galeristom Tiborom Strahle, pôvodom Slovákom, žijúcim dlhé roky v Ženeve.

Dozvedel som sa, že organizuješ výstavy aj pre charitatívne účely ...

Úspechy v tejto mojej činnosti mi spôsobili veľkú sledovanosť na sociálnych sieťach, a tak mi napadlo využiť moje kresby pre niečo užitočné. Rozhodol som sa osloviť mojich priaznivcov o darovanie jedného eura pre deti s onkologickým ochorením. Samozrejme niekto daroval viac, a tak sa v priebehu jedného roka podarilo pomôcť detskej onkológii v Košiciach a v Banskej Bystrici sumou viac ako 40 000 eur, ktoré boli medzi tieto nemocnice rozdelené. Taktiež organizujem charitatívne výstavy po slovenských mestách, na ktorých dobrovoľný príspevok od návštevníkov putuje tiež pre deti s onkologickým ochorením.

Vytváraš portréty aj pre súkromné osoby na objednávku?

Samozrejme, kreslím tiež na objednávky. Nie je toho veľa, z dôvodu nepriaznivej ekonomickej situácie u nás kreslím pomerne málo. Som však rád, že si môžem aj takouto činnosťou pomôcť k prilpeniu môjho skromného dôchodku, o výške ktorého sa radšej ani nejdem zmieňovať.

Dožíváš sa 65 rokov, mnohé zo svojich plánov si už určite dosiahol. Prezrad' nám však, po čom ešte túžiš, čo sa ti doteraz nepodarilo uskutočniť?

Áno, teraz v septembri sa dožívam 65 rokov. Čo je mojim želaním do budúcnosti? Predovšetkým to, aby mi to moje podlomené zdravie – nakoľko som prekonal náročnú operáciu srdca – dovolilo ešte vytvárať pekné obrazy pre potešenie mojich priaznivcov a sledovateľov na facebooku, kde ich mám viac ako 100 000. Mojou najväčšou túžbou je získať väčšie priestory pre moje obrazy, aby som ich nemusel ukladať do políc, ale aby ich mohli vidieť všetci, ktorí obdivujú moju tvorbu.

PhDr. František Mihály, DiS. art.

Berky Milan - Portrét Mira Žbirky

Pripomíname si

Miloslav Greksák

Biochemik, vedecko-výskumný pracovník, vysokoškolský učiteľ doc. RNDr. Miloslav Greksák, CSc. sa narodil 17. 9. 1936 v Kokave nad Rimavicou, okres Poltár. Ľudovú a meštiansku školu navštevoval vo svojom rodisku (1942-51). Na SPŠ chemickej študoval v Banskej Štiavnici (1951-55), na Prír. F UK v Bratislave (1955-60).

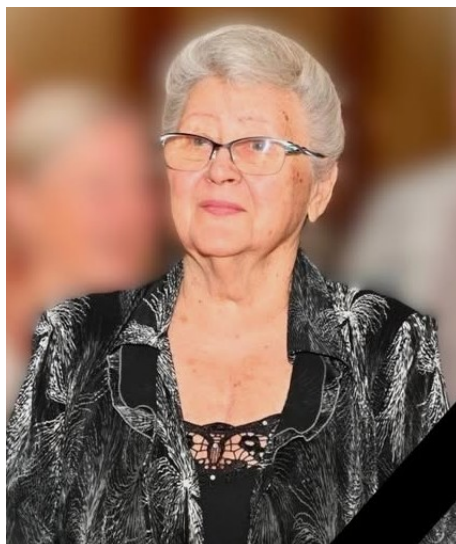
V r. 1960-75 pôsobil ako vysokoškolský učiteľ na Prír. F UK v Bratislave. V r. 1975-86 bol samostatným vedeckým pracovníkom v Ústave experimentálnej veterinárnej medicíny v Ivanke pri Dunaji a v r. 1986-90 zástupcom riaditeľa v Ústave fyziológie hospodárskych zvierat SAV v Košiciach – pracovisko Ivanka pri Dunaji. V r. 1990-2002 bol riaditeľom Ústavu biochémie a genetiky živočíchov SAV v Ivanke pri Dunaji.

Po skončení vysokoškolského štúdia sa ako promovný chemik (tituly sa vtedy nedávali) stal asistentom na Katedre biochémie Prír. F UK v Bratislave. V pomerne krátkom čase sa mu podarilo získať titul RNDr. na Prír. F Masarykovej univerzity v Brne a vedeckú hodnosť kandidáta chemických vied na Biochemickom ústave Univerzity Komenského v Bratislave. V r. 1966 získal v konkurznom pokračovaní jednoročný študijný pobyt na Univerzite v japonskom meste Nagoya.

Týmto bola jeho úspešná profesionálna kariéra na dlhý čas pozastavená, pretože vrátia sa domov v októbri 1968, začali sa v r. 1970 jeho osobné „galeje“, ktoré sa skončili núteným odchodom z fakulty. A tak jeden týždeň ešte študentom prednášal a už v nasledovnom týždni chodil ako pracovník Ústavu experimentálnej veterinárnej medicíny po družstevných maštaliach odoberať býkom a dojniciam krv, ktorú potom

v laboratóriách vyšetrovali. Po pár rokoch sa mu podarilo znova prebojovať k vedeckému bádaniu. Zhodou náhod a vďaka holandskému ministrovi zahraničia sa mu po troch rokoch žiadostí a obchádzania úradov podarilo dostať na polročný hosťovský pobyt na Štátnu univerzitu v holandskom Utrechte. Počas svojho profesionálneho života sa zaoberal štúdiom mechanizmov, ktoré v živých bunkách premieňajú jednotlivé formy energie tak, aby boli využiteľné pre všetky procesy.

Doc. RNDr. Miloslav Greksák, CSc. zomrel 24. 11. 2020 v Bratislave, urna s jeho telesnými pozostatkami bola v auguste 2021 uložená na cintoríne v Pezinku.

Elena Hroncová

Učiteľka, kultúrno-výchovná pracovníčka **PaedDr. Elena Hroncová, rodená Bieniková**, sa narodila 3. 6. 1942 v Kokave nad Rimavicou, okres Poltár. V r. 1948-56 navštevovala Osemročnú strednú školu v rodisku, v r. 1956-60 Strednú pedagogickú školu v Lučenci. Popri zamestnaní vyštudovala v r. 1967-70 tanečnú pedagogiku na VŠMU v Bratislave, v r. 1968-73 slovenský jazyk a hudobnú výchovu na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici. V r. 1986 vykonala štátnu rigoróznú skúšku – PaedDr. – v Banskej Bystrici. Ako učiteľka pôsobila v r. 1960-61 na ZDŠ v Málinici, v r. 1961-70 na Jedenásťročnej strednej škole (JSS) v Rimavskej Sobote a v r. 1970-75 na SOU v Rimavskej Sobote. V r. 1976-86 vykonávala funkciu riaditeľky Okresného osvetového strediska (OOS) v Rimavskej Sobote a v r. 1986-90 funkciu podpredsedníčky pre školstvo, kultúru, sociálne veci a zdravotníctvo ONV v Rimavskej Sobote. V r. 1991-95 bola opäť riaditeľkou Regionálneho kultúrneho stredis-

ka (RKS) v Rimavskej Sobote. V r. 1995-97 vyučovala slovenský jazyk na ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským v Rimavskej Sobote. V ďalšom období vykonávala pozíciu kronikárky mesta Rimavská Sobota. Od r. 1997 žila na dôchodku v Kokave nad Rimavicou.

V r. 1961 založila folklórny krúžok pri JSS, tieto jej aktivity vyvrcholili v r. 1969 založením folklórneho súboru Rimavan v spolupráci s Dušanom Manicom a Lacom Zákalickým. Po jej vymenovaní za riaditeľku OOS v Rimavskej Sobote v r. 1976 sa začali organizovať rôzne folklórne podujatia, vrátane Gemersko-malohontských folklórnych slávností v Klenovci, dnes známych ako Klenovská Rontouka. Ako umelecká vedúca súboru Rimavan spolupracovala s choreografmi Janko Blaho, Igor Kovačovič a Mikuláš Senko.

Elena Hroncová bola aktívna aj v rámci Gemerskej vlastivednej spoločnosti (GVS) v Rimavskej Sobote, ktorá vznikla v r. 1966 a kde ju v r. 1986 zvolili za podpredsedníčku. GVS vykonávala činnosť, ktorá bola na Slovensku ojedinelá a svojou kvalitou známa aj v zahraničí. Jej činnosť spočívala v oblasti vlastivednej, zberateľskej, výskumnej, publikačnej i umeleckej. Predsedami GVS od jej vzniku boli: Július Bolfík, prof. PhDr. Július Alberty, PhDr. Ján Žilák a prof. PhDr. Leon Sokolovský. Dnes táto organizácia funguje pod názvom Gemersko-malohontská vlastivedná spoločnosť.

PaedDr. Elena Hroncová zomrela 19. 3. 2025 v Kokave nad Rimavicou a tam je aj pochovaná.

Mikuláš Molnár

Husliar – amatér **Mikuláš Molnár** sa narodil 22. 9. 1911 v Biskupiciach pri Filákovci. Pokračovanie na s. 12

Pôvodným povoláním bol stolár – modelár, ktorý svoju prácu vykonával v drevárskom závode Mier Fiľakovo v r. 1927-1971. V r. 1925 sa začal učiť hrať na husliach a tomuto nástroju zostal verný až do svojej smrti. Vo svojej mladosti veľmi často hrával s vlastnou kapelou na rôznych kultúrno-spoločenských podujatiach mesta Fiľakovo i jeho okolí. Hrávali slovenské a maďarské ľudové piesne, pochopiteľne bez nôt.

Vo dvore svojho rodinného domu na Kukučínovej 44 vo Fiľakove si postupne zariadil malú dielňu, ktorá bola špeciálne vybavená potrebnými mechanizmami na výrobu huslí. Pred každou výrobou vychádzal z nákresu, na ktorom boli uvedené presné rozmery jednotlivých dielov huslí. Každý diel zhotovoval samostatne a až potom jednotlivé diely skladal do požadovaného tvaru. Ako východiskový materiál používal javorové drevo s výnimkou vrchnej dosky, na výrobu ktorej aplikoval smrekové drevo. Hotové husle natieral nábytkárskym i špeciálnym husliarskym lacom v rôznom farebnom prevedení. Okrem výroby huslí sa zaoberal aj rôznymi opravami všetkých sláčikových hudobných nástrojov.

Vlastnoručne vyrobené husle vystavoval na viacerých súťažiach a prehliadkach: Folklórne slávnosti pod Poľanou o cenu Dr. Ladislava Lengy v Detve (1980 a 1984), Medzinárodná súťaž o cenu Oskara Nedbala v stavbe violy v Hradci Králové (1985). V r. 1984 sa jeho husle na podnet etnomuzikológa PhDr. Ivana Mačáka stali exponátom hudobného oddelenia Historického ústavu Slovenského národného múzea v Bratislave.

Pán Molnár sa mi v rozhovore v r. 1991 priznal, ako sa vlastne dostal do kontaktu s husľami: „Už od malička som mal veľmi rád husle. Keď k nám do dediny zavítala nejaká kapela, vždy som si ju rád vypočul – a najmä kvôli husliam. Ladenie huslí som sa naučil od Rómov. Hrať na husliach som sa naučil z vlastnej iniciatívy a táto chuť trvá doteraz. Svoje prvé „profesionálne“ husle som vyrobil v r. 1946. V r. 1971 som odišiel do dôchodku a najmä po tomto čase som začal vyrábať husle. Spočiatku som sa venoval len drobným opravám, rozoberal som husle, meral som ich jednotlivé časti. Do r. 1991 som vyrobil 26 huslí“.

Husliar Mikuláš Molnár zomrel 21. 7. 1996 vo Fiľakove, kde je i pochovaný. Je veľkým šťastím, že štafetu jeho husliarskej činnosti prevzal jeho vnuk Peter Molnár (*1977), ktorý vyštudoval odbor výroby hudobných nástrojov na SPŠ drevárskej vo Zvolene. Žije v tom istom rodinnom dome ako jeho starý otec vo Fiľakove a venuje sa výrobe i opravám huslí i ostatných sláčikových hudobných nástrojov.

Eduard Pavlačka

Elektrotechnický inžinier, amatérsky fotograf **Ing. Eduard Pavlačka** sa narodil 20. 9. 1931 vo Fiľakove, okres Lučenec. Základné vzdelanie absolvoval v rodnom meste, strednú školu navštevoval v Lučenci. V r. 1950-54 študoval na Elektrotechnickej fakulte SVŠT v Bratislave. V r. 1954-71 pracoval v Lignoprojekte Bratislava. Zomrel ako 40-ročný na ťažkú chorobu 11. 11. 1971 v Bratislave.

Fotografovať začal v r. 1959. V r. 1963 sa stal zakladajúcim členom bratislavského Fotoklubu PKO, v r. 1968 členom Zväzu slovenských fotografov a v r. 1969 členom tvorivej skupiny OKO. Pracoval v ústrednom poradnom zbore pre fotografiu pri Osvetovom ústave v Bratislave. Eduard Pavlačka bol výrazným reprezentantom slovenskej amatérskej fotografie 60. rokov. Fotografoval v duchu „poézie všedného dňa“. Sústreďoval sa takmer výlučne na snímky detí a mileneckých dvojíc, ktoré neskôr usporadúval do väčších cyklov. Svojou monotematickosťou sa môžu zaraďovať k dokumentom o živote mladých ľudí v 60. rokoch, no spôsob autorovho videnia ich uzatvára mimo akéhokoľvek času.

Od r. 1960 sa jeho fotografie začali objavovať na rôznych výstavách doma – Bratislava, Brno, Dubnica nad Váhom, Liberec, Zlaté Moravce, i v zahraničí – Brazília, Juhoslávia, Maďarsko, NSR, Poľsko, Rakúsko, ZSSR, Španielsko, Švajčiarsko ... Za svoje práce získal viacero ocenení – 1. cena na celoštátnej výstave v Liberci (1961), 1. cena na celoštátnej výstave v Gottwaldove (1966), strieborná medaila z Budapešti (1968), bronzová medaila z Rio de Janeiro (1968) a i.

Eduard Pavlačka – Povodeň. Foto: zdroj (SNG/web umenia)

Ladislav Szakó

Literárny historik, stredoškolský učiteľ **PhDr. Ladislav (László) Szakó** sa narodil 3. 9. 1936 v Bulharoch, okres Lučenec. Základné vzdelanie získal v r. 1949-53 na meštianskej škole vo Fiľakove. V r. 1953-56 navštevoval gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským (VJM) vo Fiľakove, maturoval v triede Istvána Frenya. V r. 1956-59 študoval na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave. V r. 1965-68 pokračoval v štúdiu literárnej histórie na Filozofickej fakulte (FF) ELTE (Eötvös Loránd Tudományegyetem – Univerzita Loránda Eötvösa) v Budapešti. Na tejto istej škole získal v r. 1970 aj doktorát filozofie. V r. 1975-80 absolvoval rozširujúce štúdium estetickej výchovy, občianskej nauky a brannej výchovy na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici.

V r. 1956-57 bol riaditeľom národnej školy v Kosihoivciach, v r. 1957-59 učiteľom ZŠ v Jesenskom. V r. 1959-61 vykonal základnú vojenskú službu. V r. 1962-64 pôsobil ako inšpektor na ONV v Lučenci. V r. 1965-99 pedagogicky pôsobil ako stredoškolský učiteľ na gymnáziu s VJM vo Fiľakove. Od r. 2000 žil na dôchodku vo Fiľakove.

Na fiľakovskom gymnáziu vyučoval slovenský a maďarský jazyk. So študentmi si vypestoval veľmi dobrý kontakt, často sa s nimi zúčastňoval na rôznych literárnych súťažiach na Slovensku i v Maďarsku. Popri svojej pedagogickej práci sa venoval aj vedecko-výskumnej činnosti v oblasti literárnej histórie. V rámci nej celkovo zozbieral materiál na 8 výstav, jednotlivé dokumenty k uvedeným výstavám recenzovali významní vysokoškolskí učitelia na FF UK v Bratislave – Prof. PhDr. Sándor Csanda, DrSc. a Doc. PhDr. Lajos Turczell, CSc.

Pokračovanie na s. 13

PhDr. Ladislav Szakó veľmi rád cestoval, pre žiakov tiež organizoval rôzne zahraničné vlastivedno-poznávacie zájazdy – Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, Sovietsky zväz, NDR, Francúzsko, Anglicko atď. Viacerým žiakom pomohol pri výbere povolania. Podporoval a inicioval štúdium filákovských gymnazistov na zahraničných vysokých školách, z ktorých mnohí dnes pôsobia na významných postoch na Slovensku, v Čechách a v Maďarsku. Medzi takýchto študentov patrili: František Alabán, Lajos Lóska, Judit Budai, Katalin Szvorák, Ervín Varga, Vojtech Sliva, Katalin Szakó, István Csák, Jenő Gál, Eva Geriová, Dušan Graňo, Gábor Szőke, Tamás Fazekas, István Kertész a i. PhDr. Ladislav Szakó zomrel 12. 9. 2015 vo Filáкове a tam je aj pochovaný.

Koloman Ulrich

Stavebný a zvaračský inžinier, vedecko-výskumný pracovník, vysokoškolský učiteľ **prof. Ing. Koloman Ulrich, PhD.** sa narodil 14. 9. 1946 v Lučenci. V rodnom meste získal základné vzdelanie a tu navštevoval i SPŠ stavebnú v r. 1960-64. Maturoval v triede Ing. Tibora Dobrockého. V r. 1964-69 študoval špecializáciu oceľové konštrukcie a mosty na Stavebnej fakulte SVŠT v Bratislave. V r. 1972-73 študoval štatistickú teóriu spoľahlivosti na Jadrovej fakulte ČVUT v Prahe, v r. 1973-74 absolvoval postgraduálne štúdium zvarovania na Strojníckej fakulte SVŠT v Bratislave. V r. 1994-95 navštevoval City University v Bratislave, v r. 1996 Stevens University v Hobokene (USA). V r. 1970-95 pôsobil v rôznych funkciách od samostatného vedeckého pracovníka až po námestníka riaditeľa pre rozvoj vo Výskumnom ústave zvaračskom v Bratislave. V r. 1995-98 pôsobil ako riaditeľ sekcie vedy a techniky na Úrade pre stratégiu rozvoja spoločnosti, vedy a techniky SR v Bratislave. V r. 1998-2003 bol riaditeľom Výskumného ústavu zvarač-

ského v Bratislave. V r. 2000-20 vyučoval ako hosťujúci profesor na Materiálovo-technologickej fakulte STU v Trnave. Vo svojej vedecko-pedagogickej činnosti sa zaoberal strojárskou technológiou – zvaraním, únavou zvarových spojov, životnosťou oceľových konštrukcií, krehkým lomom a skúšaním zvarových spojov. Bol autorom viacerých pôvodných vedec-

kých článkov, publikovaných v domácich a zahraničných odborných časopisoch. V spoluautorstve s Romanom Kolečákom a Martinom Provazníkom mu vyšla kniha Zváracie procesy a zariadenia (BA, 2012). Prof. Ing. Koloman Ulrich, PhD. zomrel 6. 3. 2020 v Bratislave, pochovaný je na cintoríne Bratislava – Petržalka.

PhDr. František Mihály, DiS. art.

GOMBOVECFEST 2026

Poltár počas prvého septembrového víkendu ožil tradičným GOMBOVECFESTOM. Dvojdnové podujatie sa uskutočnilo 4. a 5. septembra na Námestí osloboditeľov v Poltári a aj tento rok privítalo stovky návštevníkov z rôznych kútov Slovenska.

Piatkový program sa začal slávnostným oceňovaním, po ktorom primátor mesta Poltár Peter Sitor oficiálne otvoril podujatie. Na pódiu sa postupne predstavili **Martin Repáš, Eva Salvová a Andrej Trnavský, FSK Pelikán, Števo Hruštinec a FS Partizán.** Večernú atmosféru následne dotvorili **KARL BAND a Heľenine Oči**, pričom piatkovú noc uzavrela zábava so **Syntakt & DJ.**

Sobotný program patril najmä deťom, rodinám a domácim folklórnym a umeleckým kolektívom. Návštevníci si užili vystúpenia detí **materských škôl na Sklár-**

skej a Kanadskej ulici, RFS Slniečko, FS Fialôčka, ZUŠ Poltár, FS Poltarica a DFS Kukučky. Najmenších potešilo vystúpenie **Tárajka a Popletajky.**

Popoludnie a večer pokračovali v rytme populárnej hudby. Na pódiu vystúpili **Ščamba, ABBA SLOVAKIA Tribute a Zoči Voči.** Záver druhého festivalového dňa patril **Twenty Five Expres Party.**

Neodmysliteľnou súčasťou **GOMBOVECFESTU** boli aj tradičné slivkové gombovce s makom či strúhankou. Na svoje si prišli nielen milovníci tejto tradičnej pochúťky, ale aj súťaživí návštevníci. V súťaži v jedení gombovcov si mohli zmerať svoju rýchlosť a apetit.

Podujatie zorganizovalo mesto Poltár s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja.

Text a foto: Lenka Pievarová

KAM ZA KULTÚROU

Novohradská knižnica

14. 10. o 14:00 Keď povesti ožívajú
V rámci Mesiaca úcty k starším sa bude v komunitnej sále knižnice konať popoludnie, venované seniorom. Deti zo školského klubu im budú čítať povesti z Novohradu a seniori sa s nimi podelia o vlastné životné skúsenosti, čím sa prepoja a utužia medzigeneračné vzťahy.

20. 10. o 15:00 Prorok digitálnej skazy
Posedenie s knihou sa tentoraz bude venovať spisovateľovi M. Crichtonovi, ktorý sa venoval moderným technológiám, umelej inteligencii, klonovaniu zvierat, čiže dnes aktuálnym otázkam. Jeho knihy, napr. Jurský park, Korisť alebo Sféra ukazujú svet, keď sa veda vymkne človeku spod kontroly.

21. 10. o 15:00 M. Figuli - žena, ktorá písala srdcom
Na oddelení náučnej literatúry sa bude konať pre verejnosť beseda o živote a tvorbe významnej slovenskej spisovateľky M. Figuli, ktorá môže pomôcť aj študentom ozrejmiť si fakty z jej života a porozprávať sa o jej tvorbe. Podujatie je súčasťou cyklu Posedenie s knihou.

Novohradské múzeum a galéria

1. 10. – 31. 10. od 9:00 do 17:00
Náš maliar – GYURKOVITS
V roku 2026 si pripomíname 150. výročie narodenia známeho maliara Lučenca a Novohradu Františka Gyurkovitsa.
Pri tejto príležitosti sme pripravili retrospektívnu výstavu, ktorá predstaví prierez maliarovej tvorby. Aktuálna výstava „Náš maliar - GYURKOVITS“ predstaví umelcovu bohatú tvorbu prostredníctvom diel zo zbierkového fondu NMG, ako aj nových akvizícií od roku 2016 (23 artefaktov). Ďalšie diela budú zapožičané od súkromných majiteľov a zberateľov a tiež z nasledovných inštitúcií: Slovenská národná galéria Bratislava, Stredoslovenská galéria Banská Bystrica, Múzeum bábkarských kultúr a hračiek Modrý Kameň.

28. 10. o 16:30

Komentovaná prehliadka
Kurátorka odhalí príbehy spájajúce sa k vystaveným obrazom, predstaví ich súvislosti so životom maliara, jeho rodiny a širšieho okolia, prepojí s dobovými spoločenskými dianiami. Komentovaná prehliadka bude spojená s diskusiou.

**1. 10. – 31. 10.
od 9:00 do 17:00**

Poklady spomienok NMG
Aktualizovaná stála expozícia „Poklady spomienok NMG“, ktorá vznikala pri príležitosti 70. výročia NMG.
Prevedie návštevníkov históriou Novohradu, ako aj históriou múzea. Cez príbehy zbierkových predmetov, budov a spomienok ľudí spätých s NMG.
Miesto: Námestie Kubínyho, Lučenec

LUKUS

8. 10. o 17:00 DISKUSNÉ VEČERY V RADNICI
Súdržnosť, dôvera a polarizácia v slovenskej spoločnosti.
Diskutovať budeme s Hugom Glossom, spoluzakladateľom DEKK Inštitútu, kde pôsobí ako výskumník. Vstup voľný!
Miesto: Radnica Lučenec – Mestské múzeum Lučenec

13. 10. o 18:00 DISKUSNÉ VEČERY V RADNICI
Nekupuj si problém. Otvorene o drogách a nových návykových látkach.
O aktuálnych trendoch, rizikách a možnostiach prevencie budú diskutovať sociálna pracovníčka Mária Beláková a odborník na prevenciu Pavol Ščasný.
Súčasťou diskusie bude aj priestor pre vaše otázky. Podujatie organizuje občianske združenie V Lučenci dobre v spolupráci so Združením STORM.
Miesto: Radnica Lučenec – Mestské múzeum Lučenec

20. 10. o 18:00 Iveta Radičová s úsmevom aj veľmi vážne o sebe, aj o Slovensku
Prvá slovenská premiérka Iveta Radičová sa nebojí odpovedať ani na tie najosobnejšie otázky, ktoré jej Peter Bárdy položí. Diskusia prvej ženy v premiérskej kresle a šéfredaktora

Aktuality.sk pripomína skôr osobný rozhovor dvoch ľudí, ktorých spájajú vzájomný rešpekt a dôvera, ako formálnu debatu političky a novinára.
Vstupné: 5 €. Vstupenky je možné, okrem online predpredaja na <https://tootoot.fm/en/events/6a7c86edb30e0bf2cc2acadb>, zakúpiť aj osobne v MIC Lučenec a tiež na mieste konania pred podujatím.

Mesto Lučenec

30. 10. o 15:30 Spomíname na zosnulých – ZLOMENÉ KRÍDLA
Mesto Lučenec vás spolu s partnermi pozýva na ekumenické stretnutie Zložené krídla, ktoré sa uskutoční pri veľkom kríži.
Miesto: centrálny cintorín v Lučenci

Poltár

10. 10. o 13:00 PIVNÝ FESTIVAL 2026
Ochutnávky rôznych pív, súťaž v pití piva, Strongman Cup Poltár, vystúpenie skupiny Kabát revival.sk
Miesto: zábavný štvorec Poltár

23. 10. o 14:00 JESEŇ ŽIVOTA je krásna
Mesto Poltár vás pozýva na vystúpenie Marcely Laiferovej a Martina Jakubca.
Miesto: Kultúrny dom Poltár

Mesto Fiľakovo, MsKS a Hradné múzeum vo Fiľakove

1. 10. o 18:00 Večer s ľudovými rozprávkami – v maďarskom jazyku
Organizátor: Sieť Domu tradícií – Slovensko. Spoluorganizátor: Mestské kultúrne stredisko
Miesto: Mestské kultúrne stredisko

2. 10. o 15:00 Stretnutie generácií a blahoželanie seniorom
Organizátor: Mestská organizácia Jednoty dôchodcov Fiľakovo
Miesto: Mestské kultúrne stredisko vo Fiľakove

6. 10. o 16:00 Spomienka na aradských martýrov
Organizátor: ZO Csemadok Fiľakovo
Miesto: Námestie padlých hrdinov vo Fiľakove

9. 10. o 18:00 Fekete tyúk

Hudobná balada s pesničkami
Parno Graszt

Organizátor: ZO Csemadok Fil'akovo
Miesto: Mestské kultúrne stredisko –
divadelná sála

10. 10. o 14:00 Obaračkový sprievod

„Spievaj, kým žiješ“

– VIII. medzinárodné stretnutie
speváckych zborov

Organizátor: Iuvenis Neogradiensis,
Mužský spevácky zbor Pro Kultúra
Miesto: Fil'akovo

**10. 10. o 19:00 Nočná súťaž
hasičských jednotiek**

Organizátor: DHZ mesta Fil'akovo
Miesto: Fil'akovský hrad

**21. 10. o 17:00 Beseda so
spisovateľkou Katarínou Gillerovou**

Organizátor: Hradné múzeum
vo Fil'akove

Miesto: Mestská knižnica vo Fil'akove

**do 15. 11. Interaktívna výstava
Fil'akovo v tieni Osmanskej ríše**

Organizátor: Hradné múzeum
vo Fil'akove

Miesto: Fil'akovský hrad
– Bebekova veža

**do 27.11. Výstava Zabudnuté
dedičstvo regiónu – Pozostalosti
zo zbierok Hradného múzea**

Organizátor: Hradné múzeum
vo Fil'akove

Miesto: Mestské vlastivedné múzeum –
galéria

Cinobaňa

**3. 10. o 15:30 Premiéra divadelnej hry
TRIDSAŤ ROKOV PO FUNUSE...**

Divadelný súbor HrCiNa z Cinobane
vás pozýva na premiéru divadelnej hry
z autorského pera Simony Albertovej.
Divák sa bude spoločne s nami presúvať
v čase, aby zistil, čo sa stalo pred 30
rokmi....niečo, čo narušilo rodinu
a rodinné vzťahy. Vstupné: dobrovoľné
Miesto: Kultúrny dom Cinobaňa

Kokava nad Rimavicou

**3. 10. od 9:00 REGIONÁLNY
GURMÁNSKY DEŇ**

Príďte ochutnať vône a chute nášho
regiónu! Čaká vás deň plný tradičných
jedál, vôní, domácich receptov, dobrej
nálady a príjemných stretnutí. O svoje
kuchárske umenie sa podelia šikovné
družstvá, ktoré pripravujú jedlá podľa
tradičných receptov nášho kraja.

Miesto: pred kultúrnym domom
v Kokave nad Rimavicou

Polichno

**3. 10. od 8:15 (Lučenec) do 16:00
(Polichno)**

TIMRAVINÝM CHODNÍČKOM

Viac sa dozviete z FB:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100067191999557&sk=about>

Hradište

**3. 10. o 10:00 Prezentačný deň
Mikroregiónu Hornohrad (18. ročník)**

Súťaž o Najlepšiu Hornohradskú
klobásu. V kultúrnom programe
účinkujú: Starohorský banický spevokol,
skupina Drišľak, spevák Vlado Sihelský,
skupina Diamont. Organizátori:

Mikroregiónu Hornohrad
a obec Hradište. Podujatie sa uskutoční
s finančnou podporou Banskobystric-
kého samosprávneho kraja.
Miesto: Hradište

Utekáč

**2. 10. o 17:00 Beseda so spisovateľkou
Gabrielou Korimovou: VOŇA SLOV
A BABIČKINHO KOLÁČA**

Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším
vás obec Utekáč a ZO SZPB Utekáč
požývajú na besedu so spisovateľkou
Gabrielou Korimovou, autorkou kníh
Panička z Lehoty a Siedma generácia.

Program spestrí ženská spevácka
skupina FS Vepor z Klenovca.
Miesto: Kultúrny dom Utekáč

Novohradské osvetové stredisko – kultúrna inštitúcia
Banskobystrického samosprávneho kraja

Mitrovanie

v Novohrade

**4.
ročník**

Kultúrno-vzdelávací program prezentácie tradícií mitrovania

17. 10. 2026
od 10:00 hod.

Halič ZÁMOCKÝ PARK
FILAGÓRIA

PROGRAM

- prednášky o chovateľských tradíciách, chove a starostlivosti o ovce
- ukážky spracovania ovčieho mlieka
- ukážky strihania oviec
- ukážky práce pastierskych psov
- prezentácia výrobcov regionálnych produktov Novohradu
- tvorivé remeselné dielne pre malých i veľkých

V kultúrnom programe sa predstavia:

- DFS RADOŠŤ
- FS IPEL
- FS HRNČIARKA
- LH ŠUPLIKANTI
- Milan GABERA ml.

Valašská
gastronómia

Moderuje:
Ján Jankov

Vstupné: 3 €
deti do 10 r. v sprievode
dospelého zdarma

Z podujatia bude vyhotovená fotodokumentácia a videoprezentácia pre propagačné účely organizátorov

Hlavný partner

u. fond
na podporu
umenia

Podujatie
z verejných
zdrojov podporil
Fond
na podporu
umenia

novohradské
osvetové
stredisko

S FINANČNOU PODPOROU
BANSKOBYSŤICKÉHO
SAMOSPRÁVNÉHO KRAJA

Žilinský park
Filagória

Galicia Nivea
Dobrotlivý podnik

OBEC
HALIČ

Mediálny partner:

PEKUS

PROGRAM

novohradské
osvetové
stredisko

OKTÓBER 2026

Žurnalistický ateliér

Workshop pre mladých ľudí od 15 do 25 rokov zameraný na moderovanie, redaktorskú prácu, rozhlasové žánre a tvorbu reportáží.

- 1. október 2026 o 9:00
- Malá sála NOS, J. Kármána 2, Lučenec

Divadelná jeseň

Objavte čaro divadla počas 35. ročníka festivalu Divadelná jeseň. Viac na stranách 8-9.

- 6. - 28. október 2026

Možnosti malby – Malba inak

Tvorivé stretnutie pre neprofesionálnych výtvarníkov.

- 9. októbra 2026 od 17:00
- 10. októbra 2026 od 9:00
- Malá sála NOS, J. Kármána 2, Lučenec

Jazzové Lístie

Jazzové listie 2026 prinesie do Lučenca dva večery plné jazzu a world music.

- 7. a 23. október 2026 o 18:00
- Synagóga a Radnica Lučenec
- 15 € / 20 € (23. október), permanentka na oba dni 30 €

Mitrovanie

Mitrovanie v Novohrade prinesie prezentáciu tradičného mitrovania, chovu oviec a regionálnych remesiel.

- 17. október 2026 o 10:00
- Zámocký park, Halič – Filagória
- Vstupné: 3 €; deti do 10 rokov v sprievode dospelaj osoby zdarma

Svetlonos

Podujatie Svetlonos alebo bludička? Ponúka jesenné popoludnie plné zaujímavostí, tvorenia a tradičnej atmosféry. Návštevníci sa dozvedia viac o tradícii Svetlonosov a vyrežú si vlastnú tekvicu.

- 22. október 2026 o 16:00
- Nádvorie NOS, pivničné priestory NK, Ulica J. Kármána č. 2/2, Lučenec

Talkshow: SEDEM bez ZÁRUKY

Obľúbená talkshow známa z obrazoviek TV JOJ prichádza do Lučenca!

- 22. október 2026 o 19:00
- Reduta, Vajanského 2, Lučenec
- Vstupné 25 €
- Predpredaj: www.predpredaj.zoznam.sk

